

DOOR MACHIEL REBERGEN
FOTOGRAFIE PAUL LEVITTON

SP-leider Emile Roemer

'Ik ben goed pissig'

SP-lijsttrekker Emile Roemer (48) was tijdens de formatie de voortrekker van een alternatieve linkse regering; vorige week opende hij als eerste de aanval op het kabinet-Rutte.

Ben jij de nieuwe oppositieleider?
'Formeel is de oppositieleider de lijsttrekker van de grootste oppositiepartij, dat is Cohen van de PvdA.'

Je zegt nadrukkelijk 'formeel'. Omdat je je daar niet automatisch bij wilt neerleggen?

'Uiteindelijk zijn het de kiezers die de leider van de oppositie aanwijzen. Wij gaan daar niet over, we kunnen alleen proberen de juiste toon aan te slaan en de juiste plannen te maken. Maar ik vind het geen competitiestrijd. Ik wil alleen mijn werk zo goed mogelijk doen voor de mensen voor wie ik op wil komen.'

Komt de rol van oppositieleider jou niet gewoon toe?

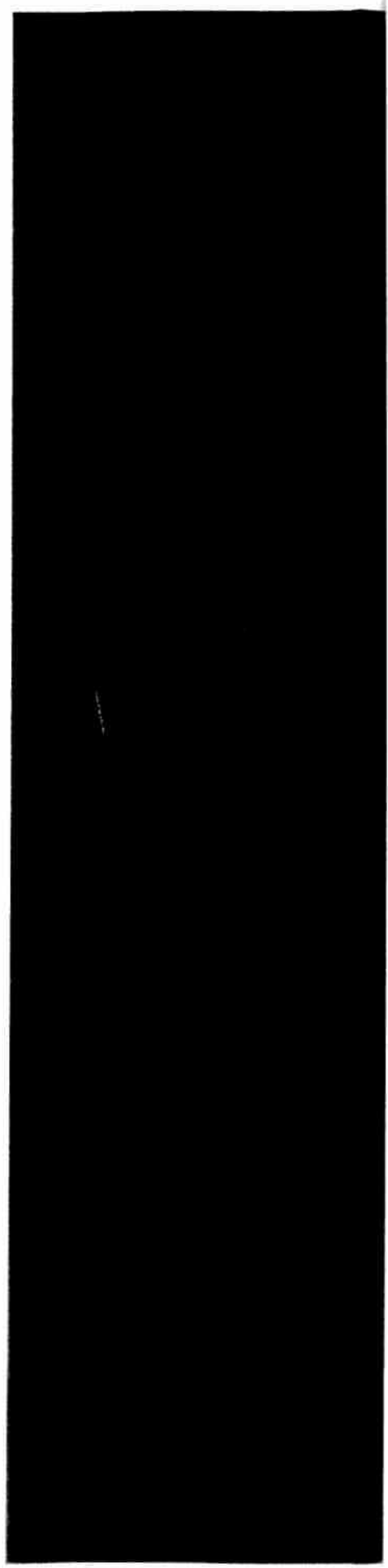
'Op basis waarvan?'

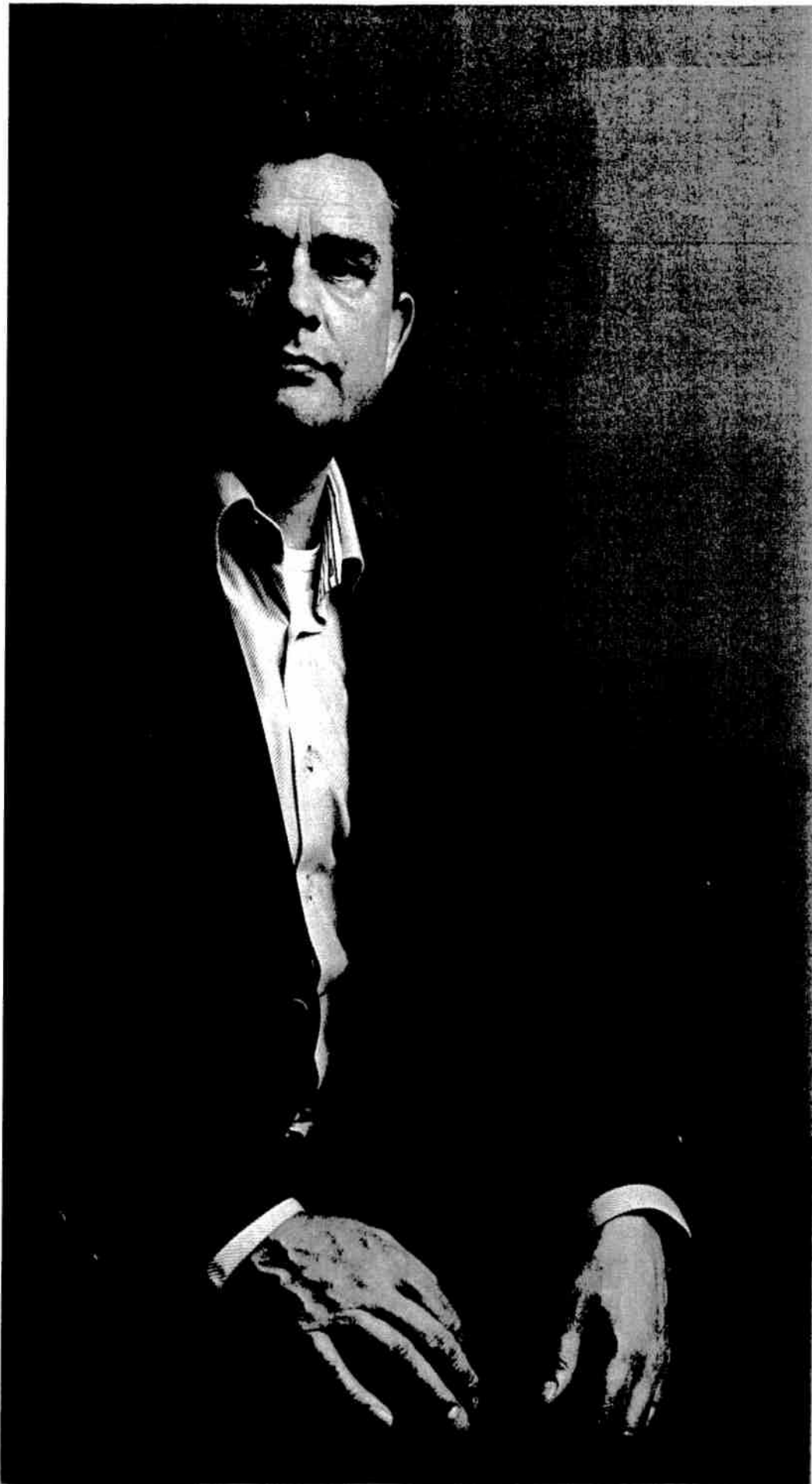
De SP is na de PvdA de grootste oppositiepartij en Cohen heeft zich tot nu toe nogal flegmatisch neergelegd bij de situatie. Jij protesteert, jij opent de aanval.

'Het zou kunnen dat Halsema het goed doet en dat het publiek haar aanwijst. Stel me de vraag over een jaar nog eens. Overigens, ik vind het wel een goed teken dat mensen mij die rol willen toebedelen, want dat betekent dat ze denken dat ik het kan.'

Hebben ze daar gelijk in?

'Ik denk dat ik het kan. Maar ik ben pas zeven maanden fractievoorzitter en al

die tijd zat er een demissionair kabinet. Dat is niet écht oppositie voeren. Ik zal me nu moeten bewijzen.'

Je hebt als eerste de aanval geopend: je protesteert, nog voordat het nieuwe kabinet is aangetreden, tegen de benoeming van Ben Knapen als staatssecretaris van Buitenlandse Zaken.

'Hij heeft als bestuurder bij krantenuitgever PCM een opkoper binnengehaald die het bedrijf heeft leeggezogen. De ondernemingskamer van het gerechtshof in Amsterdam heeft vastgesteld dat er sprake was van wanbeleid. Hij accepteerde ook nog een gouden handdruk van 1,5 miljoen euro. Ik vraag me af of zijn aanstelling niet een smet is op de betrouwbaarheid van dit kabinet.'

Kwam het ook niet een beetje goed uit? Het was een mooi moment om jezelf te vestigen als oppositieleider.

Hartelijke lach. 'Nee, het is geen spel. Echt niet. Het gaat erom dat ik iets zie gebeuren dat me niet bevalt.'

We spreken nu op de dag waarop het kabinet-Rutte aantreedt. Is dat goed of slecht voor Nederland?

'Het is goed dat er eindelijk een kabinet zit, maar helaas het verkeerde. Ik denk dat dit kabinet Nederland op veel fronten in tweeën gaat slijten. De rekening wordt bij jongeren, ouderen en zieken gelegd. Minder kansrijke mensen worden verder in de modder getrapt. Het sociaal minimum gaat fors naar beneden, het zorgpakket wordt uitgekleeft, mensen in de sociale werkgelegenheid sturen we naar de bijstand, de huren gaan omhoog. Maar de topinkomens worden ontzien.'

Alles wat je noemt is rijk versus arm.

'De discussie zal inderdaad zijn: de rijken worden rijker en de armen worden armer. Een klassiek SP-dogma? Het zou een dogma zijn als ik de voorbeelden er niet bij kon geven.'

Nederland heeft hiervoor zelf gekozen.

'Dat is nog maar de vraag. Als ze straks de rekening op hun bord krijgen, vraag ik me af of ze zich de gevolgen gerealiseerd hebben. Ik reken het mezelf ook aan dat ik de kiezers niet voldoende

duidelijk heb kunnen maken dat de liberalen mede verantwoordelijk zijn voor de economische crisis. Ze hebben het laten gebeuren dat al die bankiers in andermans zakken konden graaien.'

Je staat op het punt te gaan stampen, volgens mij.

'Ik ben goed pissig, ja. Waarom laten wij het gebeuren dat vijftienduizend postbodes worden ingewisseld voor flexwerkers, die moeten kiezen tussen helemaal geen werk of post rondbrengen voor 1 cent per poststuk?'

Wat vind je van de immigratieparagraaf in het regeerakkoord?

'Retoriek. Er wordt gezegd: we houden iedereen tegen bij de grens. Ferme taal, maar in de praktijk loop je tegen Europese regelgeving aan. En voor de werkelijke problemen – slechte taalbeheersing, werkloosheid, overlast, schooluitval – wordt niet één oplossing genoemd. Ja, je moet je eigen inburgering betalen. Mensen die hier al zijn én mensen die nog komen, worden alleen maar kanslozer. Daar zit niemand in Nederland op te wachten.'

Waar is dit kabinet kwetsbaar?

'Ze nemen een enorm risico met de PVV. Wilders kan alles wat succesvol is, claimen als zijn succes, en alles wat fout gaat, is de schuld van een ander. Hij heeft Rutte en Verhagen aan een touwtje hangen. Ik vraag me af hoelang het duurt voordat dat gaat irriteren. Plus: hoelang gedogen Verhagen en Rutte de discriminerende taal van de heer Wilders nog?'

Jij vindt dat Wilders discrimineert?

'Als je een hele bevolkingsgroep consequent opzijzet, vind ik dat discriminatie, ja.'

Wat vind je van het proces tegen Wilders?

'Dat had van mij niet hoeven. Ik vecht dat liever in de Tweede Kamer uit.'

Je noemt de gedoogvariant als zwakke pilaar van deze coalitie. Ik meende in jouw aanval op staatssecretaris Ben Knapen de strategie te herkennen van: aanvallen op de onenigheid binnen het CDA.

'Dat heeft met strategie niets te maken.

GOOD COP

'Ik geloof niet dat de rol van *bad cop* me goed ligt,' zegt Roemer. 'Ik ben meer een *good cop*. Maar als het moet, kan ik hard zijn.' Hij was gemeenteraadslid en wethouder in zijn woonplaats Boxmeer. In maart 2010 volgde hij Agnes Kant op als lijsttrekker van de SP. Het oppositievoeren 'gaat nu echt beginnen'. Roemer is getrouwd en heeft twee kinderen.

'EEN LINKS KABINET MET DE SP MOET ER GEWOON KOMEN EN IK ZAL NIET RUSTEN VOOR HET ER IS'

Ik richt me op slecht beleid; dat zit vooral op de sociaal-economische maatregelen.'

Opvallend, want veel analisten zeggen juist dat het sociaal-economisch beleid vrij links is.

'Pertinente onzin. Ze blijven alleen van de WW-duur af, verder is het een ultra-rechts kabinet. De AOW-leeftijd gaat op termijn gewoon omhoog. Mensen met een sociale uitkering moeten het straks met 2000 euro minder stellen – ontzettend veel als je al zo weinig hebt. Denk nog eens aan de zorgpremies en aan de postbodes die hun eigen werk straks voor de helft moeten doen,

zonder enige pensioenopbouw. Terwijl de bonussen alweer de pan uit rijzen.'

Tijdens de formatie was je de enige die het linkse alternatief – PvdA, CDA, SP en GroenLinks – propageerde. Halsema en Cohen reageerden totaal niet. Ik kreeg een beetje het je-mag-niet-op-mijn-verjaardag-komen-gevoel.

'Dat gevoel kreeg ik ook. Ze hebben gegokt op Paars-plus en verloren. Ze dachten nooit dat de VVD groter kon worden dan de PvdA.'

Maar zelfs toen de VVD niet meer met de PvdA wilde praten, wilde de PvdA nóg geen blok met jou vormen.

'Ze dachten nog lang dat het Paars-plus zou worden. Maar je hebt gelijk, ook toen dat van de baan was, kozen ze nooit overtuigend voor ons.'

Hoe kan dat, terwijl het toen hun enige kans was?

'Wat kan ik er nog meer over zeggen? Misschien heeft het ermee te maken dat de PvdA lang heeft gedacht: de SP hoort er niet te zijn, dat zijn eigenlijk onze kiezers. Mij lijkt het een heel logische combinatie, die er al lang had moeten zijn. Ik denk dat de grote fout voor de verkiezingen zit: we hadden Nederland een links perspectief moeten geven voor de komende tien, vijftien jaar. Maar daar stond ik alleen in.'

Vinden ze jou te links?

'Op lokaal niveau werken de partijen op veel plekken succesvol samen, dus waarom zou het in Den Haag niet kunnen? Een links kabinet met de SP moet er gewoon komen en ik zal niet rusten voor het er is. Als dat over vier jaar is, prima. Als het over twee jaar al kan, nog beter.'

Maar je hebt de PvdA toch nodig en daar lopen ze niet over van warme gevoelens voor de SP.

'Wij moeten fors groeien, dan kunnen ze niet meer om ons heen. De eerste keer dat ik mijn hand uitstak, werd ik uitgelachen. De tweede keer werd geluisterd, de derde keer gesproken. We hebben zelfs samen een voorstel voor 3,2 miljard aan bezuinigingen ingediend. Het gaat misschien niet snel genoeg, maar de aanhouder wint.'

Reageren? reactie@revu.nl